

Turun kaupungin ympäristötoimialan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2011-2014

Päivitys 2013

Sisältö

1. Johdanto	3
2. Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö	3
2.1 Toimialue	3
2.2 Valvonnan voimavarat ja tehtävät	4
2.3 Koulutus	7
2.4 Valvontakohderekisteri/ Tietojärjestelmä	8
2.5 Viestintä	9
2.6 Valvonnan maksullisuus	10
2.7 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu	11
3. Valvonnan toimialat	12
3.1 Yleistä	12
3.1.1 Riskinarviointi	12
3.1.2 Tarkastuksen sisältö ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika	12
3.1.3 Valvontakohteiden / valvontakohdetyyppien tarkastustiheydet	13
3.2 Elintarvikevalvonta	13
<i>Ensisääpumisvalvonta</i>	15
<i>Kunnan toimesta tapahtuva näytteenotto ja näytteiden tutkiminen</i>	16
3.3 Terveystuojelu	17
<i>Kunnan toimesta tapahtuva näytteenotto ja näytteiden tutkiminen</i>	17
3.4 Tupakkalain valvonta.....	18
3.5. <i>Nikotiinivalmisteiden myynti ja valvonta</i>	19
3.6 Kuluttajaturvallisuusvalvonta	19
3.7 Eläinlääkintähuolto	20
4. Erityistilanteisiin varautuminen	21
4.1 Toiminta erityistilanteissa	21
4.2 Ruokamyrkytysepidemioiden selvittäminen (selvitystyöryhmä)	21
5. Suunnitelman toteutumisen arviointi	22

Liite 1. Lainsäädäntö

Liite 2. Valvontakohteet ja tarkastusmäärät

Liite 3. Näytteenottosuunnitelma

Liite 4. Yleisen terveystuojelun taksa

Liite 5. Turun kaupungin suunnitelma eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta sekä eläinlääkäripalveluista 2012–2014

1. Johdanto

Ympäristöterveydenhuollon (YTH) tavoitteena on varmistaa kuntalaisille turvallinen elinympäristö, jossa terveyshaittaa aiheuttavia tekijöitä on mahdollisimman vähän. YTH:n erityislainsäädäntö (Liite 1) sekä valtioneuvoston valvontasuunnitelma-asetus (665/2006) edellyttävät, että kunnat laativat ja hyväksyvät säännöllistä valvontaa koskevan YTH:n valvontasuunnitelman siten, että valvonta perustuu riskeihin ja että se on tasapuolista ja laadukasta, säännöllistä sekä terveyshaittoja ehkäisevää.

Lainsäädännön mukaan toimija on vastuussa omasta toiminnastaan. Viranomaisvalvonnan tehtävänä on todeta, noudatetaanko lainsäädäntöä ja siihen liittyviä sääntöjä. Suunnitelmallisen valvonnan tarkoitus on toimijoiden tasapuolinen kohtelu, kuluttajien turvallisuuden sekä toimijoiden tuotantoedellytysten varmistaminen. Valvontasuunnitelman mukainen säännöllinen valvonta on toimijalle maksullista ja kunta perii siitä hyväksymänsä taksan mukaiset valvontamaksut.

Turun ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman hyväksyy 1.1.2013 alkaen kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta ja se tulee toimittaa Lounais-Suomen aluehallintovirastolle tiedoksi suunnitelma- kautta edeltävän vuoden loppuun mennessä. Suunnitelma on tehty vuosille 2011-2014 ja se päivitetään vuosittain. Päivityksessä on otettu huomioon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma vuosille 2011 – 2014 ja sen päivitys 2013 sekä Valtioneuvoston valvontasuunnitelma-asetuksen 3 §:ssä (665/2006) säädetty suunnitelman sisältö.

Kuntien elintarvikevalvonnan tiedonkeruun kehittäminen kolmessa vaiheessa (KUTI 1-3) on vuonna 2012 KUTI 2-vaiheessa. Kuntien valvontarekisterien (Turussa Digia-tarkastajaohjelma) kohdeluokittelu (KUTI-1) ja valvontatietojen kirjaamiseen tarvittava (KUTI-2) on tehty 2012 aikana yhteneväiseksi Elintarvike- turvallisuusviraston (Evira) valtakunnallisen rekisterin kanssa. Koska valvontatietoja alettiin kirjata KUTI-järjestelmään kesken vuotta 2012, toteutum tiedot ko vuodelta pitää kerätä kahdesta eri järjestelmästä, mikä voi aiheuttaa virheitä. Kohdeluokittelussa (liite 2) elintarvikevalvonnan osalta on mahdollisuuksien mukaan huomioitu uusi jaottelu.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) on aloittanut terveydensuojelun ja tupakkatuotteiden valvonnan osalta vastaavan tiedonkeruun, nk. YHTI-tietojärjestelmä-hankkeen. YHTI 1-projektissa määriteltiin valvontakohteet ja niiden luokittelu. Tässä valvontasuunnitelmassa on otettu huomioon Valviran kohdeluokittelu sanaston osalta, mutta Digia-tarkastajaan liitettävää YHTI-rekisteriä ei vielä ole käytettävissä.

2. Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö

2.1 Toimialue

Turun kaupungin ympäristöterveydenhuollon toimialue on Turun kaupunki. Ympäristöterveydenhuolto siirtyy 1.1.2013 sosiaali- ja terveystoimesta ympäristötoimialalle, jossa se on omana tulosalueenaan kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan alaisena. Perusyksikköjä ovat terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto. Terveysvalvonnan perusyksikköön kuuluvat elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakka- ja kuluttajaturvallisuusvalvonta ja eläinlääkintähuollon tulosyksikköön pieneläinklinikan ja eläinhoitolan toiminta. Ympäristöterveydenhuollon tulosalueen koko täyttää ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta- alueita koskevan lain (410/2009) vaatimuksen, jonka mukaan samassa yksikössä tulee olla vähintään 10 henkilötyövuotta. Turun ympäristöterveydenhuollossa on n. 20 henkilötyövuotta vuonna 2013.

Turun erityispiirre valvonnan kannalta on valvontakohteiden runsaus ja monipuolisuus. Turussa on elintarviketeollisuutta, liha- ja kala-alan laitoksia, satama, lentokenttä, elintarvikkeiden tuontia ja vientiä, suuri määrä erikokoisia ammattikeittiöitä, tarjoilupaiikkoja ja elintarvikemyymälöitä, laajamittaisia yleisötilaisuuksia, kasvien sekä eläinperäisten tuotteiden alkutuotantoa, kouluja, päivä- ja vanhainkoteja, vesilaitos, uimahalleja, kylpylöitä, uimarantoja, erilaisia hoitoloita, seikkailupuistoja sekä kuluttajaturvallisuus- ja eläinsuojelulain alaisia valvontakohteita.

Samoja kohteita valvotaan usein elintarvike-, terveydensuojelu- tupakka- ja kuluttajaturvallisuuslainsäädännön nojalla.

2.2 Valvonnan voimavarat ja tehtävät

Tässä kappaleessa keskitytään ympäristöterveydenhuollon terveystarkastuksen yksikköön. Eläinlääkintähuollon voimavarat ja tehtävät esitellään Turun kaupungin eläinten terveyden ja hyvinvoinnin suunnitelmassa (liite 5.).

Alla olevassa taulukossa 2.2.a on esitelty terveystarkastuksen henkilöstö, johon kuuluu 2013 alussa 16 vakanssia, joista kolme on vuoden alussa joko täyttämättä tai täytetty tilapäisesti. Tavoite on täyttää vakanssista kaikki 16 vakanssia. Valvontahenkilöstön työnjakoa on muutettu 2010 siten, että se mahdollistaa paremmin työn edellyttämän erikoistumisen. Jako on tehty elintarvikevalvonnan ja muun valvonnan (terveydensuojelu, tupakka- ja kuluttajaturvallisuusvalvonta) välillä. Taulukossa 2.2.a mainitut työtehtävät on lueteltu pääkohdittain. Elintarvikevalvonta on työllistävin yksittäinen osa-alue ja siihen on panostettu eniten työaikaa (taulukko 2.2.b). Elintarvikevalvontaa tekevillä terveystarkastajilla on omien erikoistumisalojensa lisäksi kullakin oma alueensa, jonka kohteita he valvovat.

Terveystarkastuksessa on tehtäviä, joita ei voida ennakoida, mutta tekemiseen on silti varattava aikaa. Tällaisia ovat esimerkiksi ruokamyrkytys- ja vesivälitteiset epidemiat ja erityistilanteiden selvittämiset, hakemusten ja ilmoitusten käsittely, asiakasvalitusten selvittäminen sekä Eviran, muiden keskusviranomais- ja aluehallinnon toimeksiannot. Hakemuksia ja ilmoituksia, joista tulee tehdä päätös tai antaa todistus, tulee terveystarkastukseen keskimäärin 500 vuodessa. Lisäksi lausuntoja on n. 60 ja lautakuntaan valmisteltavia asioita n. 20 vuodessa. Eläinlääkärit allekirjoittavat vientitodistuksia keskimäärin 300 kpl vuodessa. Venäjän liittyminen WTO:on vähentänee vientitodistusten tarvetta jonkin verran. Viranomaisyhteyksiin kuuluu paljon myös neuvontaa ja ohjausta.

Toimialakohtaisissa keskusviranomais- ja aluehallinnon laatimissa valvontaohjelmissa on otettu kantaa voimavarojen tarpeen arviointiin. On arvioitu, että valvonnan kokonaistyöpanostarve on 1,5-2 kertaa alueella sijaitsevien kohteiden tarkastukseen tarvittava aika.

L-S Lääninhallituksen 2007 tekemässä elintarvikevalvonnan vaatimusten mukaisuuden tarkastuksessa (VAMU) todettiin Turun elintarvikevalvonnan henkilöresursseissa vähintään 4 htv:n vaje. Elintarvikevalvontaan saatiin syksystä 2008 alkaen eläinlääkäri ensisaapumis- ja laitosvalvontaan.

2010 saatiin yksi terveystarkastaja lisää. Terveystarkastajalisäys 2010 ei vaikuttanut kokonaishenkilötyövuosien määrään, koska terveystarkastajaksi koulutettiin valvonnan toimistohenkilö, mutta lisäys parantaa resursseja käytännön valvontatyössä.

Kaupungin pieneläinlääkintätoiminta lopetettiin 1.3.2012, kun sitä hoitanut kaupungineläinlääkäri jäi eläkkeelle. Aikaisemmin kaupungineläinlääkärille oli kuulunut myös eläinsuojeluasiat ja muut valtion virkatehtävät. Pieneläinlääkintätoimintaa jätettiin käyttämättä sekä kaupungineläinlääkärin että pieneläinlääkintätoimintajärjestäjän vakanssit, jotka muutettiin valvontaeläinlääkärin ja eläinlääkintätoimintajärjestäjän vakansseiksi. Koska valvontaeläinlääkärin palkkaym. kulut korvaa valtio, pystyttiin täyttämään vielä "hyllyllä" ollut terveystarkastajan vakanssi. Uusi terveystarkastaja aloitti työt 21.1.2013 ja työt painottuvat sisäilma-asioihin ja muuhun terveydensuojeluun.

Kuluttajaturvallisuuden valvontaohjelman painopistealueiden valvontaan tarvittava työaika voidaan arvioida niille määritettyjen tarkastustiheyksien ja -aikojen perusteella (0,6 htv). Tämän lisäksi muulle kuluttajaturvallisuusvalvonnalle on arvioitu tarvittavan 1 htv/ 200 000 asukasta sekä hallinnolliseen työhön 10 htpv (mm. koulutukset, suunnittelu ja raportointi). Tämä tarkoittaa Turussa n. 1,5 henkilön työpanosta nykyisen 0,4 sijaan eli yhden henkilön lisätarvetta.

Tupakkalain suunnitelmalliseen valvontaan tulisi Valviran edellyttämien tarkastustiheyksien mukaan varata 1,6 htv (liite 2). Turussa resurssivaraus on kokonaisuudessaan 0,7 htv. Vaje on 1 htv.

Terveysvalvonnasta jäivät 2012 eläkkeelle myös toimistos sihteeri ja kanslisti. Toimistosiihteerin vakanssi on täytetty 30.6 asti ja kanslistin vakanssia ei toistaiseksi täytetä. Terveysvalvonnan yksikön esimies, kaupungineläinlääkäri, on hoitanut 2010 alusta tulosaluejohtajan virkaa oman virkansa ohella. Vajetta täytettiin tilapäisellä vakanssilla 14.6.2010 – 27.2.2011.

Taulukko 2.2a Terveysvalvonnan henkilökunta ja tehtävät 1.1.2013

Nimi	vakanssi	tehtävät
Liisa Palmu ovo	ympäristöterveydenhuollon johtaja	tulosaluejohtaja, YTH valvonnan suunnittelu ja ohjaus ja osallistuminen valvontaan, valmiusasias
Liisa Palmu	kaupungineläinlääkäri	terveysvalvonnan yksikön esimies, terveysvalvonnan suunnittelu ja ohjaus ja osallistuminen valvontaan
Toimisto		
Jaakko Ilkko	toimistosiihteer	tulosalueen toimisto- ja henkilöstöasiat, tulosaluejohtajan sihteeri, päätösten ja lautakunta-asioiden valmistelu
Tamara Fomin	toimistonhoitaja	terveysvalvonnan toimisto- ja sihteerintehtävät, ATK-ohjelmien pääkäyttäjä
Elintarvikevalvonta		
Teemu Halttunen	terveystarkastaja	valvonta-alue, laatu järjestelmän kehittäminen
Sinikka Holsti	terveystarkastaja	valvonta-alue, markkinat
Päivi Nurmi	terveystarkastaja	valvonta-alue, leipomot ja niiden pakkausmerkinnät
avoin	kaupungineläinlääkäri	laitokset ja ensisaapumisvalvonta, eläinperäiset elintarvikkeet, sivutuotteet
Sanna Stark	terveystarkastaja	valvonta-alue, elintarviketehtaat ja -varastot, elintarvikekuljetus, pakkausmerkinnät
Jari Tulonen	terveystarkastaja	valvonta-alue, internetmyynti
Kari Valkola	terveystarkastaja	valvonta-alue, alkutuotanto, ravintolisien pakkausmerkinnät

Terveydensuojelu, tupakkavalvonta, kuluttajaturvallisuus		
Jaana Annunen, aloittaa 21.1.2013	terveystarkastaja	terveydensuojelulain 13 § huoneistot, asunnontarkastukset
Iiris Henriksson	terveystarkastaja	terveydensuojelulain 13 § huoneistot, asumishygienia
Markku Rohunen	terveystarkastaja	terveydensuojelulain 13 § huoneistot, asunnontarkastukset, tupakka- ja niko- tiinivalmistevalvonta
Kristiina Salminen	terveystarkastaja	terveydensuojelulain 13 § huoneistot uima-allasvedet
Satu Ylhäinen	terveystarkastaja	terveydensuojelulain 13 § huoneistot, uimarantavedet, talousvesi, kuluttajatur- vallisuus
Yhteensä käytettävissä 16 htv, jos kaikki vakanssit on täytetty		

Taulukko 2.2b Henkilötyöpäivien laskennallinen jakautuma

1 henkilön työpanos on 220 henkilötyöpäivää/vuosi (16 x 220 htpv= 3 520 htpv)

	ympäris- tötervey- denhuol- lon johta- ja	kaupun- gineläin- lääkäri	kaupun- gineläin- lääkäri (laitos)	terveys- tarkasta- jat	toimisto- henkilöt	yht. htpv
Henkilötyövuosi	1 hlö	1 hlö	1 hlö	11 hlö	2 hlö	16 hlö
Elintarvikevalvonta	50	95	200	1240	200	1785
Terveydensuojelu	20	60	0	909	100	1089
Tupakkavalvonta	5	10	0	83	53	151
Kuluttajaturvalli- suusvalvonta	5	5	0	78	2	90
Hallinto/toimisto	140	50	20	110	85	405

yhteensä (htpv)	220	220	220	2420	440	3520
-----------------	-----	-----	-----	------	-----	------

Taulukko 2.2c Talousresurssit 2013 (SAP)

	YHT yhteensä (€)	yleinen terveysvalvonta	eläinlääkintähuolto	eläinhoitola
Menot	1 505 091	916 848	474 736	113 507
Tulot	576 946	160 000	306 946	110 000
Netto	-928 145	-756 848	-167 790	-3 507

ARVIO TERVEYSVALVONNAN RESURSSIVAJEESTA

Resurssihin on laskettu koko henkilöstö (terveystarkastajat, eläinlääkärit, toimisto) vakanssien mukaan eikä huomiota täyttämättä olevia vakansseja.

	olemassa oleva	laskennallinen
ELINTARVIKEVALVONTA	8,1 htv	10-13 htv
TERVEYDENSUOJELU	5,0 htv	> 5,5 htv
TUPAKKAVALVONTA	0,7 htv	1,6 htv
KULUTTAJATURVALLISUUS	0,4 htv	1,5 htv
yht.	14,2 htv	18,6-21,6 htv
vaje yli 4 htv (4,4 -7,4)		

2.3 Koulutus

Turun kaupunginhallituksen päätös 22.6.2010 § 143 sisältää yleiset henkilöstökoulutuksen periaatteet. Henkilöstökoulutuksen suunnittelu lähtee organisaation tarpeesta ja tavoitteista. Henkilöstön pätevyys- ja osaamiskartoituksen tekee esimies kehityskeskustelujen pohjalta ottaen huomioon henkilön työkokemuksen ja muun koulutuksen. Ympäristöterveydenhuollon yhteisessä valtakunnallisessa valvontaohjelmassa vuosille 2011-2014 on esitetty koulutustavoitteeksi keskimäärin kahdeksan koulutuspäivää vuodessa viranhaltijaa kohden. Koulutuspäiviksi voidaan varsinaisten koulutuspäivien lisäksi lukea muutakin ammattitaidon edistämistä, kuten malliasiakirjojen opiskelua tai muuta suunnitelmallista pätevyyden ylläpitoa.

Koska tieto koulutustilaisuuksista tulee lyhyellä varoitusajalla, koulutussuunnitelma voidaan laatia vain suuntaa antavaksi. Koulutuksen suuntaamisessa otetaan huomioon elintarvike-, terveydensuojelu-, kuluttajaturva- sekä tupakkalain mukaisten tehtävien jako. Toimistohenkilökunta osallistuu kaupungin järjes-

tämään talous-, henkilöstö- ja ATK-koulutukseen. Lisäksi koko henkilökunnalla on tarvetta koulutukseen valvonnan tiedonhallintajärjestelmän ja laatu järjestelmän muutosten osalta.

Keskusvirastot ja ministeriöt järjestävät koulutuspäiviä, joissa kerrotaan lainsäädännön uudistuksista ja ajankohtaisista asioista. Aluehallintoviraston järjestämiin työkokouksiin, joissa ohjeistetaan kuntia ajankohtaisissa asioissa, osallistuvat kaikki tarkastajat ja eläinlääkärit mahdollisuuksien mukaan. Koulutuksen painopisteitä ovat tietojärjestelmän muutokset KUTI ja YHTI, elintarvikevalvonnassa uusi OIVA-mallin käyttöönotto, erityistilanteisiin varautuminen, lainsäädännön soveltaminen ja pakkotoimet, omavalvonnan toteutumisen valvonta, riskipohjainen valvonta sekä laadunhallintajärjestelmät. Koulutuksiin osallistuminen kirjataan kaupungin henkilörekisteri-ohjelmaan. Terveysvalvonnalle on varattu koulutukseen 5000 € vuodelle 2013 ja koulutuksiin osallistutaan määrärahan puitteissa.

Terveysvalvonnan alustava koulutussuunnitelma 2013

Elintarvikevalvonta	Terveydensuojelu	Tupakkavalvonta	Kuluttaja-turvallisuus	muu
Evira, AVI: lainsäädäntö ja sen soveltaminen, OIVA	Valvira, AVI: lainsäädäntö ja sen soveltaminen	Valvira, AVI: lainsäädäntö ja sen soveltaminen	TUKES, AVI: lainsäädäntö ja sen soveltaminen	KUTI ja YHTI koulutus
pakkokeinot	pakkokeinot	pakkokeinot	pakkokeinot	Digia-Tarkastaja-ohjelman päivitykset
laatu järjestelmä ja riskinarviointi	laatu järjestelmä ja riskinarviointi	laatu järjestelmä ja riskinarviointi	laatu järjestelmä ja riskinarviointi	
reseptivalvonta	talusveteen liittyvät erityistilanteet		TUKES, AVI: painopistealueisiin ja projekteihin liittyvä koulutus	
terveysväitteet	sisäilma		kuluttajaturvallisuusvalvonnan jatkokurssi	

2.4 Valvontakohderekisteri/ Tietojärjestelmä

Elintarvikelain 83 §:n mukaan Evira pitää valvonnan ohjausta ja kehittämistä sekä suorittamaansa valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä mm. kaikista elintarvikehuoneistoista, kontaktimateriaalitoimipaikoista, ensisaapumistoinnasta ja hyväksytyistä laboratorioista. Kuti-projektin avulla YTH:n kohdetietojärjestelmästä tulee Eviran alue- ja keskushallinnon työkalu. Eviran kohdetietojärjestelmään siirretään kuntien käyttämistä tietojärjestelmistä alue- ja keskushallinnon tarvitsemat tiedot, jotka ovat elintarvikelain 14 § mukaan niille toimitettava Eviran määräämällä tavalla. Käytännössä tämä tarkoittaa tiedonsiirtoa Eviran ja kuntien tietojärjestelmien välillä. Valvira kehittää vastaavaa nk. YHTI-tiedonkeruuta. Se on aloitettu kunnissa vuoden 2012 aikana ja kaikki valvontakohteet on tarkoitus siirtää 2013 aikana YHTI-järjestelmään. Tässä valvontasuunnitelmassa on otettu huomioon Valviran valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjelman vuosille 2011-2014 mukainen kohteiden luokittelu.

YTH:lla on käytössä Digia-Tarkastaja tiedonhallintaohjelma. Palvelimelle tehtävistä päivityksistä ja muutoksista vastaavat Sonera ja Digia. Turun kaupungilla on sopimus Soneran kanssa, joka vastaa työasemista, verkosta ja mm. ylläpitää Helpdesk-palvelua. Palvelu siirtyy 2013 aikana ainakin osittain kaupungin omalle Servicedeskille. Tarkastajaohjelmaan merkitään kuhunkin kohteeseen tehdyt tarkastukset, tarkastuspöytäkirjat, määräajat, hakemukset/ilmoitukset, päätökset/todistukset, näytteenotot ja muut valvontatiedot. Tarkastaja vastaa siitä, että valvontakohteen tiedot ovat Digia-Tarkastajaohjelmassa ajan tasalla ja oikein. Ohjelmasta on mahdollisuus saada raportteja. Kohteiden lukumäärä ja ryhmittely on esitetty liitteessä 2. Digia järjestää vuosittain ohjelman käyttöön ja uusiin toimintoihin liittyvää koulutusta.

Digia-Tarkastaja ohjelman elintarvikevalvonnan kohderekisteri on yhteneväinen Eviran kohderekisterin kanssa vuoden 2012 lopussa. Elintarvikevalvontakohteiden perustiedot on tällöin liitetty Eviran rekisteriin. 2013 alusta myös valvontatiedot, kuten tarkastuspöytäkirjat, siirtyvät samaan rekisteriin. 2013 tulee olemaan uutta järjestelmää elintarvikevalvonnan osalta ja osittain vielä vanhaa terveydensuojelun, tupakka- ja kuluttajaturvallisuusvalvonnan osalta.

Valvontasuunnitelman seuranta ja toteutumisen raportointi pitäisi onnistua nykyistä paremmin, kun uudet järjestelmät ovat toiminnassa. Evira tulee kuitenkin keräämään vielä vuoden 2012 elintarvikevalvontatiedot kuntien elintarvikevalvonnan ja -tutkimuksen nk. ELTU-lomakkeilla, joiden jaottelu ei vastaa KUTI 1:n mukaista valvontakohdeluokittelua. Vuonna 2013 raportoitavat elintarvikevalvonnan tiedot vuodelta 2012 edellyttävät vanhan tietojärjestelmän käyttöä, mikä vaikeuttaa raportointia ja saattaa aiheuttaa virheitä.

Kaupungin asianhallintajärjestelmä on JoutseNet, joka on virallisten asiakirjojen tietovarasto. Se toimii kaupungin intranetissä. Arkistoitavat asiakirjat, kuten päätökset, todistukset ja lausunnot tallennetaan ja diarioidaan JoutseNetiin. Valvonnalla on edelleen myös ns. riippukansioarkisto, jossa kullakin kohteella on oma arkistonumero. Kohteen arkistonumero kirjataan Digia-Tarkastajan kohdetietoihin.

Turun kaupunki on siirtynyt vuoden 2011 aikana uuteen taloushallintaohjelmaan SAP. Laskutus tapahtuu kaupungin talouspalvelukeskuksessa (Tapake) SAP:in kautta. Lasku muodostetaan Digia-Tarkastajassa, josta on reskontra SAP:iin. Asiakkaan laskutustiedot perustuvat yritys- ja yhteisötunnukseen (Y-tunnus). 2013 alusta uudelle toimialalle siirtyminen edellyttää ohjelmiin muutoksia.

2.5 Viestintä

YTH noudattaa Turun kaupungin viestintästrategiaa. Viestinnän toimintaohjeet ja yhteystiedot on koottu Turun kaupungin intranettiin (Netku) kohtaan viestintä. Viestinnän alla on Viestinnän käsikirja 2011 (sote) ja Soten kriisiviestintäohje 2011. Eviran internetsivuilla on koottu kriisitilanteissa tarvittavien muiden valvontaviranomaisten yhteystiedot. Viestintäohjeet tullaan päivittämään ympäristötoimialan ohjeiden mukaan 2013 aikana.

Viranomaisten yhteistyötä on suunniteltu ja harjoitettu tiedonsiirtoa tehostamalla. Yksi tärkeimmistä tavoitteista on, että pelastustoimella on käytettävissään mahdollisimman hyvin eri organisaatioiden asiantuntija-apu ja tarpeelliset tiedonvaihtokanavat, jotta monien viranomaisten osaamista vaativissa häiriötilanteissa saadaan luotua tilannekuva nopeasti ja kattavasti. Ympäristöterveydenhuollon johtaja osallistuu toimintaan ympäristöterveydenhuollon edustajana.

Viestintään kuuluvat asiakaspalvelu, neuvonta ja tiedottaminen. Asiakaspalveluun ja neuvontaan osallistuu koko henkilökunta. Ympäristöterveydenhuollon toimistossa ja internetissä kotisivuilla on saatavana lomakkeita ja kirjallisia ohjeita erilaisiin tarkoituksiin. Lomakkeiden käytössä opastetaan tarvittaessa. Toimistossa on päivisin paikalla päivystävä terveystarkastaja sekä toimistohenkilö. Tarvittaessa järjestetään asioiden selvittämiseksi neuvotteluja. Neuvontaa ja opastusta annetaan myös tarkastuskäyntien yhteydessä mm. lainsäädännön vaatimuksista. Merkittävistä toimintaan vaikuttavista lainsäädännön muutoksista tiedotetaan asianosaisille kotisivuilla, tarkastuskäyntien yhteydessä ja tarvittaessa kohdenetusti kirjeitse tai sähköpostilla. Ympäristöterveydenhuolto osallistuu Turussa vuosittain järjestettäviin ruokamessuihin omalla osastollaan, johon kootaan ajankohtaisia aiheita ympäristöterveydenhuollosta.

Sosiaali- ja terveystoimi otti käyttöön koko hallintokuntaa koskevan asiakaspalautejärjestelmän vuoden 2011 alusta. Ympäristöterveydenhuollon asiakaspalautevastaavana toimii toimistonhoitaja. Palautteet kerätään kuukausittain toimipisteiden asiakaspalautelaatikoista ja niihin liitetään myös muuta kautta saatu palaute. Esimiehet käsittelevät kiireellisen palautteen välittömästi sen saatuaan. Asiakaspalautejärjestelmän tarkoitus on parantaa toimintaa ja sen laatua. Asiakaspalautejärjestelmää kehitetään 2013 edelleen kaupungin ja ympäristötoimialan ohjeiden mukaisesti.

Ympäristöterveydenhuollossa tiedottamisesta on vastuussa tulosaluejohtaja ja omilla aloillaan tulosyksiköiden johtajat. Kriisitilanteissa päätetään viestinnästä tapauskohtaisesti asiaa hoitavien tahojen kesken.

Viestinnän vastuhenkilöt:

Ympäristöterveydenhuollon tulosalue:

va. ympäristöterveydenhuollon johtaja Liisa Palmu P.(02) 266 1360, 050 407 1524

Erityistilanteissa viestinnässä noudatetaan ko erityistilannetta varten laadittuja ohjeita tai toimitaan erikseen sovittavalla tavalla.

2.6 Valvonnan maksullisuus

Kunnan valvontaviranomaisen on perittävä toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteenotosta ja näytteen tutkimuksesta. Valvontamaksut tulee määritellä siten, että ne kattavat suunnitelmallisesta valvonnasta aiheutuneet kustannukset. Kuntaliitto on ohjeistanut ympäristöterveydenhuollon maksullisuutta viimeksi yleiskirjeellä 10/80/2011 sekä laatinut mallitaksan, joka on myös Turun YTH taksan pohjana.

Peruspalvelulautakunta on hyväksynyt voimassa olevat terveysvalvonnan taksat ja maksut 14.12.2011 § 344 (liite 4). Viranomaistoiminnan tuntitaksa perustuu käytettyyn työaikaan ja se on 55 €/h, mikä vastaa syntyneitä kustannuksia ja valtakunnallista tasoa. Taksat ja maksut tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa. Taksa on nähtävillä terveysvalvonnan internetsivuilla sekä ympäristöterveydenhuollon toimistossa osoitteessa Linnankatu 55 K 20100 Turku.

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, voidaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n momentin tarkoittaman korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta peritään viiden euron suuruinen viivästysmaksu, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntöön on lisätty keskusvirastoille velvollisuus korvata kunnille sellainen työ, joka liittyy keskusvirastojen pyytämiin tehtäviin, jotka eivät lain mukaan kuulu kunnalle. Tämä koskee keskusvirastoista kuntien toimeenpantavaksi ohjaamia tarkastuksia, näytteenottoja, tutkimuksia ja selvityksiä, jotka laissa säädetään viraston tehtäviksi tai jotka liittyvät viraston ohjeiden valmisteluun. Esimerkiksi: Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista elintarvikevalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka elintarvikelaissa säädetään Elintarviketurvallisuusviraston tehtäviksi tai jotka liittyvät säädösten tai Elintarviketurvallisuusviraston ohjeiden valmisteluun. Lain 30 §:n 4 kohdan mukaisten valvontatehtävien suorittamisesta valtio korvaa kunnille ainoastaan näytteiden tutkimuskustannukset.

Terveysvalvonnassa maksuja peritään:

- A) Elintarvikelaissa (23/2006) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteista, jotka koskevat
- 1) laitosten hyväksymistä ja muun kuin 13 §:n 3 momentissa tarkoitettun elintarvikehuoneiston ilmoituksen käsittelyä;
 - 2) kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvää tarkastusta, näytteenottoa ja näytteen tutkimista;
 - 3) Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvontaa siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa; sekä
 - 4) elintarvikemääräysten noudattamatta jättämiseen perustuvien elintarvikelain 7 luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden valvomiseksi tapahtuvasta tarkastuksesta.

Kunta perii lisäksi maksun muustakin valvonnasta sekä siihen liittyvistä tarkastuksista ja tutkimuksista sellaisena, kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 882/2004 artikloissa 27 ja 28 säädetään.

- B) Terveydensuojelulaissa (763/1994) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteista, jotka koskevat
- 5) terveydensuojelulain 13 § mukaisista toiminnoista tehtävien ilmoitusten käsittelyä sekä ;
 - 6) terveydensuojelulain 18 § mukaisen laitoksen hyväksymistä;
 - 7) kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvää tarkastusta, näytteenottoa ja näytteen tutkimista;
 - 8) 6 §:n nojalla myönnettyjä todistuksia (laivatarkastukset);
 - 9) 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaa silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen;
 - 10) 13 §:n nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella annettujen määräysten valvontaa;
 - 11) 18 §:n nojalla tehdyn hakemuksen perusteella annettujen määräysten valvontaa sekä 20 §:ssä edellytettyyn talousveden laadun valvontaa ja tarkkailua;
 - 12) 29 §:ssä edellytettyyn uimaveden säännöllistä valvontaa.
 - 13) asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritettua mittausta, näytteenottoa, tutkimusta ja selvitystä, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen (arvonlisäverollinen);
 - 14) kaivon omistajalta talousvesitutkimuksista silloin, kun kysymys ei ole 16 §:n 4 momentissa tarkoitettusta talousvettä toimittavasta laitoksesta (arvonlisäverollinen).
- C) Tupakkalain (693/1976) säädettyihin kunnan viranomaisten suoritteisiin, jotka koskevat
- 15) 10b §:ssä tarkoitetun myyntiluvan myöntämistä
 - 16) 10b §:ssä tarkoitetun myyntiluvan vuotuista valvontamaksua
 - 17) 14a §:ssä tarkoitetun kunnan valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia;
 - 18) 14a §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen.
- D) Kuluttajaturvallisuuslaissa (970/2011) säädettyihin suoritteisiin, jotka koskevat
- 19) 22 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia;
 - 20) annetun päätöksen noudattamista koskevia tarkastuksia;
 - 21) 6 §:ssä tarkoitetun palvelun tarjoamisen aloittamista, toiminnan olennaista muuttamista ja palvelun tarjoajan vaihtumista koskevan ilmoituksen vastaanottamista ja siitä ilmoittamista toiminnanharjoittajalle (jäljempänä ilmoituksen käsittely).
- E) Lääkelaiissa (395/1987) säädettyihin kunnan viranomaisten suoritteisiin, joka koskevat
- 22) 54a §:ssä tarkoitetun myyntiluvan myöntämistä;
 - 23) 54a §:ssä tarkoitetun myyntiluvan vuotuista valvontamaksua.

2.7 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu

Elintarvikelaki ja terveydensuojelulaki edellyttävät, että valvontasuunnitelmassa esitetään hyväksytyt laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu. Turun ympäristöterveydenhuolto käyttää 1.9.2008 alkaen tehdyn sopimuksen perusteella Eurofins Scientific Oy:tä, jolla on toimipiste Raisiossa. Sopimus oli alun perin voimassa 2011 loppuun ja jatkuu sen jälkeen 12 kk kerrallaan, ellei jompikumpi osapuoli irtisano sopimusta vähintään 6 kk ennen sopimuskauden päättymistä. Evira on hyväksynyt laboratorion tutkimaan viranomaisnäytteitä. Eurofins käyttää alihankintana vesinäytteiden tutkimiseen Lounais-Suomen vesi ja ympäristötutkimus Oy:tä, joka on myös Eviran hyväksymä.

Eurofinsin kanssa tehdyssä sopimuksessa on huomioitu valvonnan tarpeet analyysivalikoiman, akkreditoinnin, erityistilanteiden palvelun (esim. epidemiat), tutkimusten, näytteiden toimittamisen sujuvuuden ja taloudellisuuden suhteen. Säteilyturvakeskuksen ja Turun kaupungin välillä tehdyn sopimuksen nojalla aikaisemmin Turun kaupungin omassa laboratorioissa ollut säteilymittari on sijoitettu Lounais-Suomen vesi- ja ympäristö tutkimus Oy:n tiloihin.

Terveydensuojeluun liittyviä asumisterveys tutkimuksia suoritetaan Turun yliopiston Aerobiologian yksikössä, joka on Eviran hyväksymä.

Kaikki Eviran rekisteröimät laboratoriot ovat akkreditoituja tai arvioituja.

3. Valvonnan toimialat

3.1 Yleistä

Tämän suunnitelman mukainen valvonta perustuu terveydenhuoltolain 21 §:ssä mainittujen ympäristöterveydenhuollon lakien mukaan kunnille säädettyyn valvontaan. Keskeisin valvottava lainsäädäntö on listattu tämän suunnitelman liitteeseen 1.

Tähän suunnitelmaan on koottu valvontayksikön alueella erityisesti suunnitelmakaudella painottuva valvonta, painopisteet ja projektit.

Terveysvalvonnalla on käytössä laatujärjestelmä, jonka päivitys jatkuu 2013.

3.1.1 Riskinarviointi

Valvontakohteiden tarkastustiheys tässä suunnitelmassa pohjautuu vielä toimintatyyppikohtaiseen riskinarviointiin, josta on ohjeet toimialakohtaisissa valtakunnallisissa valvontaohjelmissa. Samaa mallia on käytetty myös tämän suunnitelman mukaisen valvonnan resurssien arvioinnissa (liite 2). Riskinarviointi ja toimintatyyppiryhmittely ovat jokaisella valvonnan toimialalla erilaisia.

Aluehallintovirasto auditoi 2012 Turun elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkavalvonnan. Yhtenä auditoinnin kehitysehdotuksista oli riskinarvioinnin muuttaminen kohdekohtaiseksi. Kun Digia-Tarkastaja ohjelman KUTI- ja YHTI-toiminnot on saatu toimimaan käytännön valvonnassa, riskinarviointi päivitetään. Kohdekohtaiseen riskinarviointiin toivotaan lisäksi Eviralta ja Valviralta valtakunnallisesti yhtenäistä mallia, joka toimisi Digia-Tarkastaja ohjelmassa.

Esimerkki: Ravintola X:n toimintatyyppi on ravintolatoiminta ja kohde on Ravintola X.

3.1.2 Tarkastuksen sisältö ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika

Ympäristöterveydenhuoltoon liittyvän valvonnan toimeenpanossa tarkastustoiminta on oleellinen osa selvitettäessä valvottavan kohteen tai toiminnan vaatimustenmukaisuutta. Tarkastus voi kohdistua tiloihin, toimintatapoihin, olosuhteisiin, asiakirjoihin ja tuotteisiin. Yksittäinen tarkastus voi pitää sisällään koko kohteen tarkastuksen tai vain jonkin osa-alueen tarkastuksen. Valvonta-asetuksen mukaan tarkastukset voivat sisältää näytteiden ottoa ja mittauksia kohteen, kohteessa harjoitettavan toiminnan tai siellä valmistettavien tuotteiden tai tarjottavien palvelujen mahdollisten terveyshaittojen selvittämiseksi sekä turvallisuuden ja määräraystenmukaisuuden arvioimiseksi. Pelkkää näytteenottokäyntiä ei pidetä tarkastuksena.

Valvontasuunnitelmaan on kirjattu tarkastukset valvontakohteiden toimintatyyppien mukaan. Valvontasuunnitelmaan kirjatut tarkastukset ovat valvontayksikön säännöllistä tarkastustoimintaa.

Tarkastuksen sisältö määräytyy sen mukaan, millaiseen kohteeseen ja minkä lain perusteella se tehdään. Joihinkin kohteisiin saattaa olla tarkoituksenmukaista tehdä tarkastus samanaikaisesti useamman lain perusteella. Tarkastuksen lakiperusteet käyvät ilmi valvontasuunnitelmasta (ennalta suunnitellun valvonnan osalta) ja tarkastuksen jälkeen laadittavassa tarkastuspöytäkirjassa.

Tarkastuksesta laaditaan aina tarkastuspöytäkirja tai muistio ja tarkastetut asiat kirjataan, vaikka niissä ei tarkastuksen aikana havaittaisikaan epäkohtia. Tarkastuspöytäkirjaan merkitään valvonnan tarkoitus, sovellettu lainsäädäntö, käytetyt menetelmät ja valvonnan tulokset sekä tarvittaessa asianomaiselta toimijalta edellytettävät toimet ja niiden määräajat. Tarkastuspöytäkirja toimitetaan tiedoksi asianosaisille. Paikanpäällä tehtävä tarkastuspöytäkirja laaditaan jäljentävälle lomakkeelle, joista toinen jää viranomaiselle ja alkuperäinen toimijan ja tarkastajan allekirjoittamana tarkastuskohteeseen. Tarkastuspöytäkirja voidaan toimittaa tiedoksi myös muille viranomaisille. Pöytäkirja voidaan laatia myös toimistossa, jolloin se toimitetaan sähköisenä tai postitse toimijalle. Mikäli toimijalle on annettu kehotuksia ja on epäiltävissä, että toimija ei halua näitä noudattaa, pyritään aina saamaan tarkastuspöytäkirjaan toimijan tai hänen edustajansa allekirjoitus. Jos tarkastuspöytäkirja on tehty itsejäljentävälle lomakkeelle, kirjataan vastaavat tiedot tarkastuksesta myös Digia-Tarkastajaan.

Valvontakohtetyypin tarkastukseen keskimääräisesti käytettävän ajan suunnittelussa huomioidaan tarkastuksen kohde, tarkastuksen valmistelu, tarkastuksen sisältö sekä tarkastuskertomuksen laatiminen. Yhteen tarkastukseen on valvontasuunnitelmassa varattu aikaa vähintään kaksi tuntia, mutta vaativimmat kohteet vaativat jopa yhden tai useamman henkilötyöpäivän. Tarkastukseen käytetty aika, joka suunnitelmallisten tarkastusten osalta laskutetaan toimijalta, muodostuu asiakirjojen pohjalta valmistautumisesta sekä tarkastukseen ja raportointiin käytetystä ajasta. Voimavarojen suunnittelussa tulisi ottaa huomioon myös matka-aika. Turussa matkat ovat kuitenkin lyhyitä. Toimialakohtaisissa valvontaohjelmissa annetaan tarkempia ohjeita eri lakien perusteella tehtävien tarkastusten sisällöstä ja tarkastukseen käytettävästä ajasta.

Eri tyyppisten tarkastuksen sisällöstä on tarkemmin kappaleissa 3.2 – 3.6. Tarkastusten sisällöt on kuvattu myös valvonnan laatu järjestelmässä.

3.1.3 Valvontakohteiden / valvontakohtetyyppien tarkastustiheydet

Tarkastustiheydet määräytyvät toimintatyyppikohtaisen riskinarvioinnin perusteella. Turun valvontasuunnitelmassa tarkastustiheyden määrittely noudattaa valtakunnallisten suunnitelmien ohjeita.

Valvontakohtetyyppien tavoitteelliset tarkastustiheydet on esitetty liitteessä 2. taulukoissa. Tarkastuksia, tarkastustiheyksiä ja tarkastusaikoja on selvitetty tämän suunnitelman toimialakohtaisissa osioissa (Otsikot 3.2 – 3.7)

Ympäristöterveydenhuollolle ilmoitetut uudet kohteet tulevat heti ilmoituksen käsittelyn jälkeen suunnitelmallisen valvonnan piiriin, jolloin myös kohteeseen tehtävä ensimmäinen tarkastus on tämän suunnitelman mukainen tarkastus ja siitä peritään maksu.

Liitteessä 2 on esitetty valvontakohteiden lukumäärät kohderyhmittäin ja toimialoittain, suunniteltu tarkastusten lukumäärä ja niihin käytettävä aika.

3.2 Elintarvikevalvonta

Elintarvikevalvontaan on laskettu olevan käytettävissä 1785 htpv (taulukko 2.2b), josta suunnitelmalliseen valvontaan 1426 htpv (liite 2 kohta 1). Valvontakohteiden laajuuteen ja lukumäärään perustuvan arvion mukaan Turun elintarvikevalvonnan henkilöresursseissa on edelleen 2-5 htv:n vaje.

Elintarvikevalvonnan tulee olla yleisten valvontaa koskevien vaatimusten mukaista, ehkäistä terveysvaaroja ja suojata kuluttajia taloudellisilta tappioilta. Elintarvikevalvontakohteita ovat esim. hyväksyntää edellyttävät ja ilmoituksenvaraiset elintarvikehuoneistot, alkutuotantopaikat ja kontaktimateriaalialan (elintarvikkeen kanssa kosketuksiin tuleva materiaali) toimijat. Valvontaviranomaisella tulee olla kohteista ajan tasalla olevat tiedot. Turussa tiedot on koottu alkutuotantopaikkoja lukuun ottamatta valvonnan Digia-Tarkastaja tiedonhallintaohjelmaan. Alkutuotantopaikoista on rekisteritiedot erillisessä arkistossa. Alkutuotantopaikat, joilla on elintarvikehuoneistotoimintaa, ovat kohteina Digia-Tarkastajassa.

Elintarvikelakia on 1.9.2011 alkaen uudistettu siten, että useimpien elintarvikehuoneistojen ennakkohyväksynnästä on luovuttu ja siirrytty ilmoitusmenettelyyn. Ilmoitus tulee tehdä ennen toiminnan aloittamista. Hyväksyntää edellyttävät vain eläinperäisiä elintarvikkeita käsittelevät laitokset ja tietyt laaja-alaiset toiminnat. Ensimmäinen tarkastus ilmoitettuun elintarvikehuoneistoon tehdään Eviran ohjeen mukaan pääsääntöisesti 1, 3 tai 6 kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta, ottaen huomioon harjoitetavan toiminnan luonne ja laajuus. Tarkastus voidaan tehdä jo ennen toiminnan aloittamista, jos ilmoituksen johdosta on syytä epäillä, että elintarviketurvallisuus tai kuluttajansuoja saattaa vaarantua, ellei riskien hallintakeinoista varmistuta ennen aloittamista. Valvonnan painopiste on jälkivalvonnassa, mikä tarkoittaa käytännössä kentällä tapahtuvan valvonnan ja mahdollisten hallinnollisten pakkotoimenpiteiden lisääntymistä.

Valvontatietojen määrittäminen KUTI-järjestelmän mukaiseksi jatkuu vuonna 2013, mm. Eviran tarkastuspohjat otetaan käyttöön KUTI 2-vaiheessa. OIVA-järjestelmän mukainen valvonta aloitetaan 1.5.2013 ravitsemisliikkeissä ja elintarvikemyymälöissä. OIVA-tarkastus tehdään Eviran mallin mukaisesti ja tarkastustulokset julkistetaan Eviran internet-sivuilla ja valvontakohteessa. Koko elintarvikevalvontahenkilöstö osallistuu Eviran 2013 järjestämään OIVA-koulutukseen.

Elintarvikevalvonnan tarkastuksilla tarkastetaan mm. elintarvikehuoneiston kunto, omavalvontasuunnitelman toteuttaminen ja asiakirjat, laitteet, tuotteet sekä toiminta. Tarkastusohjeita on laatujärjestelmässä osoitteessa U:\Ympäristöterveydenhuolto\Yleinen terveysvalvonta\Yleistä\LAATUJÄRJESTELMÄ ELVA 2012\ Tarkastusohjeet. Vanhoja kiinteistöjä on paljon ja niissä on usein ongelmia ilmanvaihdossa sekä rakenteissa, minkä vuoksi tarvittaessa toimitaan yhdessä rakennusvalvonnan kanssa. Tarkastukset tehdään silloin kun kohteessa on toimintaa ja ainakin osa tarkastuksista ennalta ilmoittamatta. Tarkastus katsotaan tehdyksi ennalta ilmoittamatta silloin, kun toimija ei ehdi korjata tarkastettavaa asiaa ilmoittamisen ja tarkastuksen välisenä aikana. Tarkastuksista joudutaan myös sopimaan ennakolta, kun on välttämätöntä varmistaa vastuuhenkilön paikalla olo. Tarkastus voidaan myös tehdä virkapaikalla asiakirjatarkastuksena (esim. omavalvontasuunnitelman tarkastus). Kun elintarvikehuoneisto on perustettu toimijan kotiin, tehdään tarkastus asiakirjatarkastuksena, ellei ole kyseessä terveysvaaraepäily. Toimijalle laaditaan tarkastuspöytäkirja, johon kirjataan tarkastetut asiat ja puutteet korjausaikatauluineen. Epäkohtien korjaamisesta ja aikataulusta sovitaan toimijan kanssa ja valvontaohjelmaan kirjataan, kun toimija on toteuttanut korjaukset. Puutteiden korjaaminen todetaan tarkastamalla kohde uudelleen määräajan jälkeen. Tarkastuspöytäkirja annetaan aina toimijalle. Mikäli toimija ei korjaa puutteita sovitussa aikataulussa, ryhdytään pakkokeinoihin, joista lain edellyttämässä tapauksissa on lautakunnan tai laajuudesta riippuen keskusviranomaisen päätettävä.

Valvonnan laatujärjestelmän päivitystä jatketaan myös elintarvikevalvonnan osalta. Valvonta-asetuksen mukaan viranomaisen on harjoitettava virallista valvontaa dokumentoitujen menettelyjen mukaisesti. Eviran laatimien malliasiakirjojen käyttöä tehostetaan ja ne liitetään osaksi laatujärjestelmää.

Hallinnolliset pakkokeinot elintarvikevalvonnassa

Hallinnollisia pakkokeinoja käytetään elintarvikevalvonnassa silloin, kun elintarvikealan toimija ei ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin elintarvikemääräysten noudattamiseksi, eivätkä muut valvontatoimenpiteet elintarvikealan toimijan velvoittamiseksi noudattamaan elintarvikemääräyksiä ole riittäviä. Evira on laatinut viranomaisille vuonna 2008 oppaan nro 100011/1 hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä ja päätös-malliohjeen nro 10110/1 elintarvikelain (23/2006) mukaisten hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä.

Pakkokeinoja ovat mm. erilaiset määräykset ja kiellot, uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämishuaka, haltuunotto sekä elintarvikehuoneiston hyväksynnän peruuttaminen.

Elintarvikelain 32 §:n mukaan hallinnollisia pakkokeinoja koskevaa toimivaltaa voidaan kunnassa siirtää kunnan viranhaltijalle lievempien pakkokeinojen osalta. Tällaisia ovat:

- elintarvikemääräysten vastaisuuden poistaminen;
- kiello;
- elintarvikkeen markkinoilta poistaminen ja yleinen tiedottaminen;
- haltuunotto; ja
- elintarvikkeen käyttöä ja hävittämistä koskeva päätös.

Sen sijaan esimerkiksi päätöksen uhkasakon asettamisesta kunnan viranhaltijan antaman määräyksen tehosteeksi tekee lautakunta. Vaikka toimivaltaa hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön ei olisi siirretty elintarvikevalvontatehtäviä suorittavalle kunnan viranhaltijalle, kuten terveystarkastajalle tai kaupungineläinlääkärille, viranhaltija on kiireellisissä tapauksissa oikeutettu antamaan määräyksiä epäkohdan poistamiseksi, asettamaan kieltoja sekä tekemään haltuunottoa koskevan päätöksen. Tällainen viranhaltijapäätös on viipymättä saatettava delegoitua toimivaltaa käyttävän viranhaltijan käsiteltäväksi.

Turussa elintarvikevalvontaviranomainen on ympäristötoimialan johtosäännön mukaan 2013 alusta kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta ja toimivaltaa on tarkoitus delegoida edelleen tulosaluejohtajan lisäksi valvontaa suorittaville viranhaltijoille.

Joitakin hallinnollisia pakkokeinoja voi käyttää ainoastaan Evira (esimerkiksi markkinointikielto). Eviralla on mahdollisuus myös nk. laaja-alaisten pakkokeinojen käyttöön, eli virasto päättää tiettyjen hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä silloin, kun päätös koskee yhtä kuntaa laajempaa aluetta. Elintarvikelain 64 §:n mukaan Evira voi päättää pakkokeinojen käyttämisestä yhdenkin kunnan alueella, jos se perustellusta syystä arvioi, että kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen toimet ovat riittämättömiä terveysvaaran estämiseksi. Tätä nk. otto-oikeutta Evira voi käyttää vain poikkeuksellisissa, tarkoin säännellyissä tilanteissa.

Elintarvikelaissa ei ole hallintomenettelyä koskevia säännöksiä, vaan sovellettaviksi tulevat hallintolain (434/2003) säännökset (kuuleminen, josta on malliasiakirja nro 10117/1, päätöksen perusteleva jne.) Mikäli viranomaisen katsoo, että pakkokeinopäätös on mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta pantava heti täytäntöön, tämä täytyy päätöksessä nimenomaisesti todeta. Elintarvikealan toimija vastaa niistä kustannuksista, joita toimijalle aiheutuu viranomaisen pakkokeinopäätöksistä. Rangaistusseuraamuksista säädetään sekä elintarvikelaissa (10 luku) että rikoslaissa (39/1889, muutos 400/2002). Elintarvikelaissa säädetään elintarvikerikkomuksesta, josta voidaan tuomita sakkorangaistukseen. Rikoslaisissa säädetään terveysrikoksesta, josta voidaan tuomita sakko- tai vankeusrangaistukseen. Elintarvikevalvontaviranomaisilla on elintarvikelain 79 §:n nojalla velvollisuus tehdä tutkintapyyntö esitutkintaviranomaisille kaikista elintarvikelainsäädännön rikkomuksista lukuun ottamatta tilanteita, joissa teko tai laiminlyönti on vähäinen. Vähäisistäkin laiminlyönneistä on tehtävä ilmoitus, jos kyse on niskoittelusta viranomaisen kieltoja ja määräyksiä vastaan.

Ensisaapumisvalvonta

Evira on vastannut 1.5.2008 alkaen valtakunnallisesti ensisaapumisvalvonnasta (EU:n sisämarkkinatuonnista). Turun kaupunki on tehnyt sopimuksen Eviran kanssa ensisaapumisvalvonnan järjestämisestä Turun kaupungin alueella. Valvonnasta vastaa laitosvalvontaa hoitava kaupungineläinlääkäri. Evira laatii vuosittain ensisaapumisvalvontasuunnitelman, jota Turun kaupunki noudattaa. Valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota komission asetuksen (EY 1688\2005) mukaisten salmonella erityistakuiden täyttymiseen (sian-, naudan- ja siipikarjanliha sekä kananmunat) sekä muihin ns. riskielintarvikkeisiin (kypsentämätön liha, raakalihavalmisteet, lihavalmisteet, elävät simpukat ja äyriäiset). Lisäksi valvontaa kohdennetaan ottaen huomioon vastaanotettujen tuotteiden määrä ja laatu. Eviran laatima suunnitelma arvioidaan terveysvalvonnassa ja siihen on mahdollista esittää muutoksia. Tarkastusten määrää voi muuttaa riskien arviointiin perustuen ottaen huomioon vastaanotettavien elintarvikkeiden määrä ja laatu sekä toimijan omavalvonnan toimivuus. Tarkastuskohteita on n. 30 ja niihin on suunniteltu kohteen koosta

riippuen 1-5 tarkastusta/kohde vuoden 2013 aikana. Nämä tarkastukset eivät sisälly liitteen 2 tarkastus-suunnitelmaan.

Kunnan toimesta tapahtuva näytteenotto ja näytteiden tutkiminen

Elintarvikevalvonnan elintarvikenäytteenottosuunnitelma on esitetty liitteessä 3.

Suunnitelmassa esitetty näytteenotto on viranomaisvalvontaa. Se koostuu lainsäädännössä määritellystä näytteenotosta sekä riskinarviointiin perustuvasta näytteenotosta eri valvontakohteissa ja siihen sisältyvät myös omat valvontaprojektit. Valvontasuunnitelmassa mainittujen näytteiden ottaminen ja tutkiminen on toimijalle maksullista. Näytteenottoa kohdistetaan erityisesti kohteisiin, joissa on elintarvikehygieenisia riskejä ja/tai omavalvonta on puutteellista.

Turku toteuttaa vuosittain kokemusperäiseen riskinarviointiin pohjautuvia omia elintarvike tutkimusprojekteja. Vuodelle 2013 on suunniteltu seuraavat projektit:

1. helmi-huhtikuu:

näyte: kypsä kebabliha (kylmä)laatikosta ja lihan lämpötila (vartaassa liha kuumaa ja hygieeninen laatu ei yleensä ongelma)

pintapuhtausnäyte luminometrillä puhtaalta pinnalta 3-5 näytettä/paikka (ei käytössä olevalta työpinnalta)

näytteenottoaika: kebab-pizzeriat

tutkimukset: kebab aerobiset mikro-organismit, enterobakteerit, Staphylococcus aureus

pinnat luminometrinen mittaus

2. kesä-elokuu

näyte: jäätelö

näytteenottoaika: jäätelökioskit

tutkimukset: aerobiset mikro-organismit, enterobakteerit

3. syys-lokakuu

näyte: sushi

näytteenottoaika: sushi-ravintolat ja myymälöiden palvelutiskit

tutkimukset: Listeria monocytogenes, enterobakteerit

4. loka-marraskuu

näyte: lounassalaatit

näytteenottoaika: ravintolat

tutkimukset: aerobiset mikro-organismit, Escherichia coli, Staphylococcus aureus, Bacillus cereus

Eviran hankkeet ja projektit:

Valtakunnallisen suunnitelman mukaan vuonna 2013 Eviran painopisteet ovat reseptivalvonta, erityisesti lisäaineet ja suola sekä valvojien perehdyttäminen terveystieteen valvontaan. Lihavalmisteiden listeriaprojekti jatkuu vielä 2013 ja uutena valvontaprojektina on kasvien käsittelyhygienian elintarvikehuo-

neistoissa ennen vähittäismyyntiä. Mahdollisiin Eviran järjestämiin reseptivalvontaa, terveysväitteitä ja kasvisten käsittelyhygieniää sisältäviin valvontaprojekteihin varaudutaan osallistumaan, samoin lihavalvontateiden Listeria-valvontaan. Vuosittaiseen kasvisten vierasainevalvontaan osallistutaan myös.

3.3 Terveystensuojelu

Terveystensuojeluun on varattu työaika 1089 htpv (taulukko 2.2b) ja siitä suunnitelmalliseen valvontaan 202 htpv. Terveystensuojelun mukainen valvonta on suurelta osin suunnittelematonta, kuten asuntojen sisäilmaongelmat ja muut valitusten yhteydessä ilmenevät epäilyt terveysvaaroista. Terveystensuojelun mukaiset suunnitelmalliset valvonnan kohteet ovat useimmiten luvan- tai ilmoituksenvaraisia ja viranomaisen tekee hakemusta tai ilmoitusta koskevan päätöksen ennen kuin kohde tulee valvonnan piiriin. Päätöstä edeltää aina tarkastus. Valvontatarkastuksen tavoitteena on selvittää terveysvaaran tai -haitan esiintyminen.

Kohteet jaetaan kolmeen riskiluokkaan, joiden perusteella määrittyy valvontakohteen yleinen tarkastustiheys. Tarkastusten perusteella kohteen riskit voidaan arvioida yksilöllisesti ja tarkastustiheyttä voidaan muuttaa sen mukaan tarvittaessa. Riskinarvioinnin kannalta merkittäviä tekijöitä ovat mm. altistuvien ihmisten määrä, altistavan tekijän vaarallisuus ja altistuksen kesto. Lisäksi riskiin vaikuttavat toiminnanharjoittajan asiantuntemus ja asenne sekä huoneiston olosuhteet.

Tarkastukseen varatun ajan tulee valtakunnallisen ohjeen mukaan olla vähintään kaksi tuntia, johon ei sisälly matka-aika. Tämän valvontasuunnitelman mukainen riskinarviointi ja tarkastustiheys perustuu valtakunnallisen valvontaohjelman malliin.

2013 panostetaan YHTI-järjestelmän käyttöönottoon tavoitteena saada kaikki terveystensuojelun tarkoitamat kohteet Digia-Tarkastajassa YHTI-järjestelmään. Laatujärjestelmää kehitetään edelleen. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira on laatinut terveystensuojelun valvontaohjeiston, jonka mukaan määräytyy tarkastusten sisältö. Valvontaohjeiston sisältämät tarkastusohjeet on otettu terveysvalvonnan käyttöön.

Valtakunnallisen suunnitelman painopisteinä ovat vesilaitosten erityistilannesuunnitelmien laatiminen ja päivittäminen sekä terveystensuojelun mukaisista kohteista lasten ja nuorten käyttämät, kuten päiväkodit, koulut, oppilaitokset jne.) sekä majoitus- ja kokoontumishuoneistot. Turun vesiliikelaitoksen kanssa jatketaan erityistilanteiden ja niihin liittyvän viestinnän harjoittelua. Päiväkotien ja oppilaitosten (AI ja YO) 3-v tarkastukset aloitetaan 2013, samoin majoitus- ja kokoontumishuoneistojen valvontaa painotetaan 2013-2014. Tarkastukset tehdään Valviran tarkastusohjeiden mukaisesti.

Suunnitelmalliseen valvontaan on suunnitelmassa varattu vain n. yksi htv (liite 2), koska kohteiden tarkastustiheys on pääsääntöisesti harvempi kuin elintarvikevalvonnan kohteissa. Käytännössä tarkastuksia ei uusien kohteiden hyväksymistarkastusten ja toimijan vaihdosten johdosta tehtävien tarkastusten lisäksi juurikaan ehditä tekemään muille kuin painopistealueille.

Valitusten perusteella toteutettavia asuntojen tai muiden kohteiden tarkastuksia ei voida etukäteen suunnitella. Niihin liittyy tyyppillisesti uusintakäyntejä ja ne myös puuttuvat suunnitelmallisesta valvonnasta.

Kunnan toimesta tapahtuva näyteenotto ja näytteiden tutkiminen

Terveystensuojelulaki ja sen perusteella annetut säädökset määrittelevät varsin tarkasti talous- ja uima-vesistä otettavat näytemäärät sekä näytteistä tehtävät analyysit. Terveystensuojelun mukainen näyteenottosuunnitelma on esitetty liitteessä 4.

Talousvesivalvontaan kuuluu Turun vesiliikelaitoksen jakama verkostovesi, pienempien vesilaitosten vesi, sekä elintarvikevalmistuksessa tai yleisessä käytössä olevien kaivojen/säiliöiden vesi. Myös alkutuotannossa käytettävää pesu- ja kasteluvettä valvotaan. Muissa kuin vesilaitoksissa keskitytään omavalvonnan toimivuuden valvontaan.

Uimavesivalvontaan kuuluu yleisessä käytössä olevien uima-altaiden vesi sekä yleisten uimarantojen vesi.

Uimahalleissa jatketaan 2012 aloitettua pintahygieniaprojektia käyttäen ATP-mittaria.

Näytteet tutkitaan sopimuksen mukaisesti Eurofinsissä, joka käyttää vesitutkimusten osalta alihankintalaboratoriona Lounais-Suomen vesi ja ympäristötutkimus Oy:tä.

3.4 Tupakkalain valvonta

Tupakkavalvontaan on varattu yhteensä 151 htpv (0,7 htv), josta painopistealueiden suunnitelmalliseen valvontaan 0,4 htv. Kaikkien kohteiden suunnitelmalliseen valvontaan pitäisi varata 1,6 htv.

Tupakkavalvonta on tyypillisesti muun valvonnan yhteydessä tehtävää valvontaa. Esimerkiksi elintarvikemyymälöissä valvotaan tupakan myynnin ja ravintoloissa lisäksi tupakoinnin laillisuutta. Tupakkavalvontaa voidaan suorittaa myös projektien muodossa.

Säännölliseen valvontaan kuuluvat:

tupakointikieltojen ja -rajoitusten valvonta;
 tupakkatuotteiden myyntipaikkojen ja myynnin valvonta;
 tupakointivälineiden myynnin valvonta;
 automaattisten myyntilaitteiden sijoittamisen valvonta; sekä
 tupakan, tupakkatuotteiden, tupakkajäljitelmiä ja tupakointivälineiden mainonnan ja muun myyntityöstämistoiminnan valvonta;
 tupakkatuotteiden ja niiden tavaramerkkien esilläpitokiellon valvonta

Vuosina 2012–2014 tupakointikieltojen ja -rajoitusten valvonnassa painopisteenä ovat koulut ja muut oppilaitokset sekä sellaiset lasten ja nuorten suosimat sisätilat, jotka ovat tupakkalain 12 §:ssä tarkoitettuja tiloja (esimerkiksi seurakuntien kerhotilat). 1.10.2010 voimaan tulevassa tupakkalain muutoksessa oppilaitosten tupakointikieltoja on selkiytetty niin, että tupakointi on kielletty perusopetusta, ammatillista koulutusta ja lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisätiloissa ja oppilasasuntoloissa sekä niiden käytössä olevilla ulkoalueilla. Tupakointi on keskimääräistä yleisempää ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien nuorten keskuudessa, joten entistä laajemman oppilaitosten ulkoalueita koskevan tupakointikiellon voidaan olettaa vaikuttavan erityisesti ammatillisten oppilaitosten opiskelijoihin.

Vuoden 2011 aikana tarkastettiin koulut ja niiden ulkoalueet oppilaitosten terveydensuojelulain mukaisen ns. kolmevuotistarkastusten yhteydessä. 2013 keskitytään mahdollisuuksien mukaan ammatillisiin oppilaitoksiin ja niiden ulkoilualueisiin sekä päiväkoteihin. Nämä tupakkalain mukaiset tarkastukset tehdään terveydensuojelulain mukaisten tarkastusten yhteydessä.

Myyntipaikkojen valvonnassa painopisteenä ovat vuosina 2011–2012 tupakkatuotteiden myyntilupa-asiat sekä koulujen ja muiden oppilaitosten läheisyydessä olevat myyntipaikat. Vuosina 2012–2014 painopisteenä on 1.1.2012 voimaan tulevan tupakkatuotteiden esilläpitokiellon valvonta vähittäismyymälöissä.

Mikäli valtakunnallisia tai alueellisia valvontaprojekteja järjestetään, niihin varaudutaan osallistumaan. Kaikissa tarkastuksissa käytetään ohjeina valtakunnallisen valvontaohjelman 2011-2014 päivityksen 2013 liitteenä olevia tarkastusohjeita ja -lomakkeita.

Tarkastustiheydessä noudatetaan valtakunnallisessa valvontaohjelmassa esitettyjä tiheyksiä.

Tupakkatuotteiden mahdollisesta näytteidenotosta sovitaan erikseen Valviran kanssa.

3.5. Nikotiinivalmisteiden myynti ja valvonta

Nikotiinivalmisteet, joita käytetään tupakasta vieroittamiseen, ovat lääkelain alaisia ja niiden myynti on luvanvaraista. Luvan myöntää ja myyntiä valvoo ympäristöterveydenhuolto. Valvonta tapahtuu pääasias-
sa muun valvonnan yhteydessä.

3.6 Kuluttajaturvallisuusvalvonta

Kuluttajaturvallisuusvalvontaan on varattu resursseja 90 htpv (0,4 htv) ja suunniteltu vuonna 2013 käytettäväksi yhteensä 140 htpv (0,6 htv), joka sisältää liitteen 2 mukaiset tarkastukset ja henkilöstön kouluttautumista, toimistotöitä, asiakaspalautteiden käsittelyä, opastusta, tiedotusta ja pikaista tarkastusta/markkinoilta poisvetoa vaativia tehtäviä. Kuluttajaviraston asukasohjaan perustuvien laskelmien mukaan Turussa tulisi olla tuoteturvallisuusvalvontaan varattuna 1,5 htv. Turun kaupungin ympäristöterveydenhuollossa tuoteturvallisuuden kenttävalvonnasta vastaa muun työn ohella pääosin yksi terveystarkastaja ja yksi varahenkilö. KuTuL mukainen päätösvalta on delegoitu tulosaluejohtajalle.

Tarkastusten määrittely

Tarkastukset voivat olla ennalta sovittuja, jälkivalvontaan liittyviä tai ennalta ilmoittamattomia tarkastuksia. Pääsääntöisesti pyritään suorittamaan ennalta sovittuja tarkastuksia, jolloin toiminnanharjoittajalla on mahdollisuus osallistua tarkastukseen. Jälkitarkastukset liittyvät suurimmalta osin edellisvuosina, projektien yhteydessä havaittuihin puutteisiin ja annettuihin korjauskehotuksiin. Ennalta ilmoittamattomat tarkastukset ovat pääosin asiakkaiden antamia palautteita tavaroiden/palvelujen turvallisuuspuutteista. Kuluttajaviraston laatimia tarkastusohjeita ja -listoja käytetään tarkastuksissa mahdollisuuksien mukaan. Tarkastuksista laaditaan hallintolain mukainen pöytäkirja, joka toimitetaan tiedoksi tarkastuksen kohteelle.

Valvontakohteiden tarkastustiheys

Tarkastukset ovat pääosin painopistealueiden kohteita sekä Tukesin ja Lounais-Suomen aluehallintoviraston järjestämiin valvontaprojekteihin liittyviä tarkastuksia. Painopistealueiden valvontakohteet on lueteltu liitteessä 2, jossa on mainittu myös vuosittainen valvontakäyntien tarve, käytettävä tarkastusaika sekä kohteiden lukumäärä Turussa. Valvontakohteet ovat lähinnä kuluttajapalveluiden tuottajia. Tukes vastaa keskitetysti tavaroiden markkinavalvonnasta ja kunnassa valvotaan vain paikallisesti valmistettävien tavaroiden vaatimuksenmukaisuutta, sekä asiakaspalautteiden myötä esiin tulleita kulutustavaroiden turvallisuuspuutteita. Tarkastusmäärien arvioinnissa pohjana pyritään pitämään Tukesin antamaa tarkastustiheyksien ohjeistusta.

Suunnitelma tarkastuksista ja työajan käytöstä

Vuodelle 2013 jatkuu Tukesin organisoima, vuonna 2012 alkanut valtakunnallinen projekti. Lounais-Suomen aluehallintovirasto organisoii yhden projektin (laskettelupalveluiden turvallisuus). Omien projektien lisäksi tullaan tekemään kohteiden tietojen ajanmukaistamista ja päivitystä sekä viemään kohteita YHTI-rekisteriin. Muiden painopistealueiden kohteiden tarkastukset tehdään vuosittaisen valvontakäyntisuositusten mukaisesti. Suunnitelma vuodelle 2013 on esitetty liitteessä 2. Suunnitelmassa varaudutaan myös Kuluttajaturvallisuuslain myötä tuleviin ilmoituksiin palveluista. Yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa pyritään yhä lisäämään ja tekemään ns. yhteistarkastuksia. Myös ns. yhdistettyjä tarkastuksia (KuTulain ja terveydensuojelulain) kohteisiin pyritään lisäämään.

Kuluttajaturvallisuusvalvonta erityistilanteissa

Kuluttajaturvallisuuslainsäädännön soveltamisalueelle kuuluva erityistilanne voi olla vakava kuluttajapalvelun suorittamiseen liittyvä onnettomuus, muu onnettomuus, jonka yhteydessä epäillään tuoteturvallisuuden liittyvien vastuiden laiminlyöntiä tai kulutustavaraan liittyvä äkillinen vaaratilanne.

Turun alueen suurimman riskin aiheuttavat kohteet ovat suuret yleisötilaisuudet, uimahallit, kuntosalit, ratsastustallit, laskettelu/mäkiautokeskus ja kartingrata sekä erilaiset ohjelmopalveluyritykset.

Toiminta erityistilanteissa

1. kun saadaan tieto erityistilanteesta, ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin: informoidaan esimiestä, Tukesia ja aluehallintovirastoa
2. otetaan yhteyttä toiminnanharjoittajaan ja varmistetaan, että vaaraa aiheuttanut toiminta on keskeytetty ja pyydetään siitä kirjallinen selvitys toiminnanharjoittajalta. Varmistetaan myös, että toiminnanharjoittaja on tehnyt KuTuL 8 §:n mukaisen ilmoituksen tapahtuneesta onnettomuudesta
3. toimialajohtajan kanssa sovitaan tiedottamisesta ja asiassa etenemisestä
4. tarkastaja tekee mahdollisesti tarkastuskäynnin paikalle tai ottaa tarvittaessa näytteitä tutkimista varten
5. tarpeen mukaan ryhdytään KuTuL 6:n luvun mukaisiin hallinnollisiin pakkotoimiin, joista tiedotetaan välittömästi Tukesia
6. jos kieltotoimenpiteisiin on ryhdytty, jälkivalvonnalla varmistetaan, että vaadittavat toimenpiteet on tehty
7. kaikesta toiminnanharjoittajan kanssa käydyistä keskusteluista (myös puhelinkeskustelut) pidetään muistiota/ pöytäkirjaa
8. tilanteen etenemisestä tiedotetaan toimialajohtajaa, Tukesia ja aluehallintovirastoa

Kuluttajaturvallisuuden yhteistyötahot:

Poliisi	071 874 0261
Palolaitos, päivystävä palotarkastaja	263 31260
Palotarkastaja Louhi Lassi	02-2631254
Tukes	0106052003
AVI (Rostiala Nina), kuluttajaturvallisuus	050 3997 669
AVI (Erja Alanen), terveydensuojelu	040 515 1571
Turun Sanomat	02-269 3311

Suunnitelman toteutumisen arviointi

Suunnitelman toteutumisen arviointi suoritetaan vuosittain ja käsitellään lautakunnassa. Arvioinnin tulokset raportoidaan Lounais-Suomen aluehallintovirastolle.

3.7 Eläinlääkintähuolto

Kunnan on laadittava eläinlääkintähuoltolain tarkoittama suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista sekä laissa tarkoitettua eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Suunnitelman tulee sisältää tiedot eläinlääkäripalvelun tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksista sekä valvontaan kuuluvista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimenpiteistä. Palvelun mitoituksista suunniteltaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien kunnan alueella tarjoamat palvelut.

Kunnan suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen ohjelma ja alueellinen suunnitelma, ja se on arvioitava ja tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Aluehallintovirasto ohjaa kunnan suunnitelman laatimista sekä valvoo ja arvioi sen toteutumista.

sestä edellyttää, että elintarvike- ja terveydensuojeluvalvontaviranomainen nimeää epidemioiden selvittämiseksi työryhmän. Työryhmään tulee kuulua tartuntataudeista vastaava lääkäri, terveyskeskuksen tartuntatautiyhdyshenkilö, elintarvikelaissa ja terveydensuojelulaissa tarkoitettu valvontaa johtava viranhaltija, virkaeläinlääkäri, elintarvikkeiden, talousveden ja uimaveden laatua valvova viranhaltija ja vesi- huollosta vastaavan tahon edustaja.

Turussa on nimetty elintarvikkeiden - ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvitystyöryhmä, johon kuuluvat

- tartuntatautilääkäri Jane Marttila P. 040 595 3682, s-posti: jane.marttila@turku.fi
- tartuntatautihoitaja Anna-Maija Puukka, P. 02 266 1143, s-posti: anna-maija.puukka@turku.fi
- va. tulosaluejohtaja Liisa Palmu P. 266 1360, s-posti liisa.palmu@turku.fi
- asianomaisen alueen terveystarkastaja (266 1073 päivystys)
- valvontaeläinlääkäri Pia Pouri P. 044 907 3854, s-posti: pia.pouri@turku.fi (kaupungineläinlääkärien virat avoinna)

Vesiepidemian ollessa kyseessä mukaan kutsutaan

- vesilaitoksen johtaja Irina Nordman P. 2633 2120, p. 050 561 0793, s-posti: irina.nordman@turku.fi
- käyttöpäällikkö Liisa Piirtola P. 2633 2251, p. 050 310 1699 s-posti: liisa.piirtola@turku.fi

Ryhmä kokoontuu tarvittaessa. Kokoonkutsujana voi olla kuka vaan ryhmän jäsenistä ja ryhmää laajennetaan tarvittaessa esim. kaupungin tiedotuksen edustajalla.

Ohjeita epidemioiden selvittämisestä, näytteenotosta, tutkimuksista ja raportoinnista on Eviran internet-sivulla

http://www.evira.fi/portal/fi/evira/asiointi/sahkoinen_asiointi/elintarvikkeet/ruokamyrkytusepidemioiden_raportointi_rymy/

Epäily- ja selvitysilmoitukset tehdään ruokamyrkytusepidemiarekisteritietojärjestelmään (RYMY), joka on THL:n ja Eviran yhteinen. Epäilyilmoitus tehdään mahdollisimman pian epidemian havaitsemisen jälkeen ja selvitysilmoitus viimeistään kolmen kuukauden kuluttua selvityksen päättymisestä.

Järjestelmän osoite on <https://palvelut2.evira.fi/rymy/>

Käyttäjätunnus ja salasana ovat tulosaluejohtajalla ja kaupungineläinlääkäreillä ja tarvittaessa saatavissa Evirasta.

5. Suunnitelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelma-asetuksen mukaan suunnitelman toteutumisen arvioinnissa tulee arvioida:

- tarkastusten määrä valvontakohtetyypeittäin,
- tarkastusten kattavuus,
- näytteiden määrä kohtetyypeittäin sekä
- valvonnasta saatujen tulosten kohdentumista.

Toteutumisen toimialakohtaisessa arvioinnissa käytetään keskusvirastojen laatimia lomakkeita, joiden avulla selvitetään toimialakohtaisesti toteutunut valvonta ja joilla toteutuminen raportoidaan keskusviranomaisille ja lautakunnalle. Toteutumisen arvioinnin tulokset toimitetaan aluehallintovirastolle, joka toimittaa sen edelleen keskusvirastoille.

Elintarvikevalvontatietojen keruu vuodelta 2012 tapahtuu vielä vanhoilla ns. ELTU-lomakkeilla. 2012 valvontatiedot on kirjattu Digia-Tarkastaja-ohjelmaan käyttäen osin vanhaa ja osin uutta KUTI-järjestelmää. Samoin terveys- ja tupakkavalvonnan tiedot Digia-Tarkastajassa ovat yhdistelmä vanhaa ja uutta YHTI-järjestelmää. Digia-Tarkastajasta saatavat tiedot ovat vaikeaselkoisia ja raporttien tiedoissa voi olla virheitä. Elintarvikevalvonnan 2013 toteutuma saadaan jo kokonaisuudessaan KUTI-järjestelmästä.